

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA NEUVOSTO

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu 12 päivänä helmikuuta 2001,
eurooppalaisesta yhteistyöstä kouluopetuksen laadun arvioinnissa**

(2001/166/EY)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 149 artiklan 4 kohdan ja 150 artiklan 4 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Koulutuksen eurooppalaista ulottuvuutta on edistettävä, koska se on kansalaisten Euroopan rakentamisen kannalta tärkeä tavoite.
- (2) Korkealaatuinen koulutus perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa, myös ammatillisessa koulutuksessa, on kaikkien jäsenvaltioiden oppimisyhteiskuntaan liittyvä tärkeä tavoite.
- (3) Kouluopetuksen korkea laatu on taattava koulutuksen kaikilla tasoilla ja aloilla koulutuksen tavoitteissa, menettelyissä ja opetustarpeissa ilmenevistä eroista sekä mahdollisista koulujen välisistä tasoluokittelusta riippumatta.
- (4) Koulutukseen osoitetut voimavarat ovat kasvaneet kaikissa teollistuneissa maissa viime vuosikymmenien aikana. Koulutuksen katsotaan olevan yksilön elämää rikastava tekijä, joka myös edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta, sosiaalista osallisuutta ja työllisyyttä koskevien ongelmien ratkaisemista. Elinikäinen oppiminen on

tärkeä keino yksilön oman tulevaisuuden ja ammatillisen kehityksen hallitsemiseksi. Korkealaatuinen koulutus on erittäin tärkeää työmarkkinapolitiikan, yhteisön sisäisen työvoiman vapaan liikkuvuuden sekä tutkintojen ja opettajien ammattipätevyyden tunnustamisen kannalta.

- (5) Jäsenvaltioiden vastuulla on varmistaa, mikäli se on mahdollista, että oppilaitosten opintosuunnitelmissa otetaan huomioon yhteiskunnan kehitys.
- (6) Jäsenvaltioiden olisi autettava oppilaitoksia vastaamaan uuden vuosituhaten koulutuksellisiin ja sosiaalisiin vaatimuksiin ja pysymään mukana niihin liittyvässä kehityksessä. Jäsenvaltioiden olisi tästä syystä autettava oppilaitoksia parantamaan tarjoamiensa palveluiden laatua auttamalla niitä toteuttamaan uusia aloitteita, joiden tarkoituksena on varmistaa opetuksen korkea laatu, sekä edistämällä henkilöiden liikkumista eri maiden välillä ja tiedonsiirtoa.
- (7) Työmarkkinapolitiikkojen alalla neuvosto antaa vuosittain työllisyyspolitiikan suuntaviivat, jotka perustuvat määrällisiin tavoitteisiin ja indikaattoreihin. Päätöksen 2000/228/EY ⁽⁴⁾ liitteessä vahvistettujen vuoden 2000 työllisyyden suuntaviivojen suuntaviivassa 7 todetaan, että jäsenvaltiot "parantavat koulujärjestelmiensä laatua vähentääkseen huomattavasti koulunkäynnin keskeyttävien nuorten määrää. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä myös nuoriin, joilla on oppimisvaikeuksia".
- (8) Kyseisten suuntaviivojen suuntaviivassa 8 viitataan erityisesti tietotekniikkataitojen kehittämiseen, koulujen varustamiseen tietokoneilla ja oppilaiden internet-yhteyksien parantamiseen vuoden 2002 loppuun mennessä, mikä parantaisi koulutuksen laatua ja antaisi nuorille digitaalisen aikakauden edellyttämiä valmiuksia.

⁽¹⁾ EYVL C 168, 16.6.2000, s. 30.

⁽²⁾ EYVL C 317, 6.11.2000, s. 56.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 6. heinäkuuta 2000 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 9. marraskuuta 2000 (EYVL C 375, 28.12.2000, s. 38) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 16. tammikuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ EYVL L 72, 21.3.2000, s. 15.

- (9) Korkealaatuisella koulutuksella olisi edesautettava liikkuvuuden edistämistä, joka on perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklaan kirjattu yhteisön tavoite.
- (10) Eurooppalainen yhteistyö ja kansainvälinen kokemusten vaihto edistävät tehokkaiden ja hyväksyttävien laadunarviointimenetelmien määrittämistä ja levittämistä.
- (11) Laadunvarmistamisjärjestelmien on oltava joustavia ja mukautettavissa uusiin olosuhteisiin, jotka johtuvat muutoksista oppilaitosten rakenteissa ja tavoitteissa. Koulutuksen kulttuuriulottuvuus on otettava huomioon.
- (12) Laadunvarmistamisjärjestelmät vaihtelevat jäsenvaltiosta ja oppilaitoksesta toiseen oppilaitosten koossa, rakenteessa, rahoituksessa, institutionaalisissa ominaispiirteissä ja sovellettavassa pedagogiikassa esiintyvien erojen mukaan.
- (13) Laadunarviointi ja erityisesti koulujen itsearviointi ovat hyviä keinoja koulunsa varhain keskeyttävien nuorten määrän vähentämiseksi ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi yleensä.
- (14) Korkealaatuisen koulutuksen saavuttamiseksi on käytettävissä monia keinoja. Laadunarviointi on yksi niistä, ja se edistää merkittävästi yleissivistävissä ja ammatillisissa kouluissa annettavan koulutuksen laadun turvaamista ja kehittämistä. Koulutuksen laadun arvioimiseksi olisi pyrittävä muun muassa arvioimaan oppilaitosten kykyä ottaa huomioon yhä yleistyvemmän uuden tietotekniikan käyttö.
- (15) Kouluopetuksen laadunarviointiin osallistuvien laitosten verkottuminen Euroopan tasolla on olennaista. Jäsenvaltioiden 1995 perustama koulutusjärjestelmien arvioinnista vastaavien toimijoiden eurooppalainen verkko ja muut nykyiset verkot voivat tarjota arvokasta apua tämän suosituksen täytäntöönpanossa.
- (16) Komissio toteutti korkeakouluopetuksen laadunarviointia koskeneen kokeiluhankkeen vuosina 1994 ja 1995. Korkeakouluopetuksen laadun arvioinnista 24 päivänä syyskuuta 1998 annetussa neuvoston suosituksessa 98/561/EY⁽¹⁾ korostetaan laadunarviointia koskevien tietojen ja kokemusten vaihdon sekä yhteistyön tärkeyttä jäsenvaltioiden välillä.
- (17) Sokrates-ohjelmassa⁽²⁾ ja erityisesti sen 6 luvun 1 toimintamuodossa komissiota kehoitetaan edistämään tietojen ja kokemusten vaihtoa yleisesti kiinnostavista kysymyksistä. Kouluopetuksen laadunarviointi kuuluu tämän toimintamuodon ensisijaisiin aiheisiin.
- (18) Komissio on maaliskuusta 1996 alkaen käynnistänyt erilaisia tutkimuksia ja käytännön toimia, joissa tarkastellaan arviointia eri näkökulmista ja joilla pyritään selvittämään eri tasoilla käytettyjä hyvin monenlaisia lähestymistapoja ja koulutuksen arviointimenetelmiä.
- (19) Komissio toteutti lukuvuoden 1997—1998 aikana kokeiluhankkeen, johon osallistui 101 peruskoulua ja lukiota Sokrates-ohjelmaan osallistuvissa maissa. Hanke lisäsi tietoisuutta laatuksymyksistä ja auttoi parantamaan koulutuksen laatua siihen osallistuneissa kouluissa. Kesäkuulta 1999 olevassa loppuraportissa Kouluopetuksen laadunarviointi — eurooppalaisen kokeiluhankkeen loppuraportti painotetaan monia menetelmiin liittyviä tekijöitä, jotka vaikuttavat itsearvioinnin onnistumiseen.
- (20) 16 päivänä joulukuuta 1997 annetuissa neuvoston päätelmissä⁽³⁾ todetaan, että laadunarviointi on tärkeä osa laadunvarmistusta ja tarvittaessa myös laadun parantamista.
- (21) Neuvoston puheenjohtaja totesi Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontuneen ylimääräisen Eurooppa-neuvoston päätelmissä, että Euroopan koulutusjärjestelmät on mukautettava sekä tietoyhteiskunnan tarpeisiin että korkeamman työllisyystason ja laadukkaamman työn tarjoamiseksi.
- (22) Unionin laajentumista silmällä pitäen ehdokasmaiden olisi osallistuttava eurooppalaiseen yhteistyöhön laadunarvioinnin alalla.
- (23) On otettava huomioon toissijaisuusperiaate sekä se, että jäsenvaltioilla on yksinomainen vastuu koulutusjärjestelmänsä järjestämisestä ja rakenteesta, jotta kunkin valtion kulttuurin omaleimaisuus ja opetuksen perinteet voivat kukoistaa,

I SUOSITTELEVAT, ETTÄ JÄSENVALTIOT:

tukevat oman taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen tilanteensa mukaisesti ja eurooppalaisen ulottuvuuden asianmukaisesti huomioon ottaen kouluopetuksen laadun arvioinnin parantamista seuraavasti:

1) Tukevat ja tarvittaessa perustavat selkeitä laadunarviointijärjestelmiä tarkoituksena

a) varmistaa koulutuksen korkealaatuisuus edistämällä samalla yhteiskunnallista osallisuutta ja tyttöjen ja poikien yhtäläisiä mahdollisuuksia;

b) turvata kouluopetuksen laatu, sillä kouluopetus on elinikäisen oppimisen perusta;

⁽¹⁾ EYVL L 270, 7.10.1998, s. 56.

⁽²⁾ EYVL L 28, 3.2.2000, s. 1.

⁽³⁾ EYVL C 1, 3.1.1998, s. 4.

- c) kannustaa oppilaitoksia itsearviointiin keinona tehdä organisaatiostaan oppiva ja kehittyvä; koulun itsearvioinnin ja ulkoisen arvioinnin käytön olisi oltava keskenään tasapainossa;
 - d) käyttää laadunparantamismenetelmiä keinona, jolla edistetään sopeutumista nopeasti ja jatkuvasti muuttuvan maailman vaatimuksiin;
 - e) selventää koulujen itsearvioinnin tarkoitusta ja edellytyksiä sekä varmistaa, että lähestymistapa itsearviointiin on yhdenmukainen muiden sääntelymuotojen kanssa;
 - f) kehittää ulkoista arviointia metodologisen tuen tarjoamiseksi koulujen itsearvioinnille sekä ulkopuolisen näkemyksen antamiseksi koulusta siten, että kannustetaan jatkuvaan kehitysprosessiin ja huolehditaan siitä, että ei rajoituta pelkästään hallinnollisiin tarkastuksiin.
- 2) Kannustavat ja tarvittaessa tukevat koulun sidosryhmien, kuten opettajien, oppilaiden, johdon, vanhempien ja asiantuntijoiden osallistumista koulujen ulkoiseen arviointiin ja itsearviointiin yhteisvastuullisuuden edistämiseksi koulujen kehittämisessä.
- 3) Tukevat itsearvioinnin välineiden käsittelyä ja käyttöä koskevaa koulutusta tarkoituksena
- a) saada koulujen itsearviointi toimimaan tehokkaasti välineenä, jolla vahvistetaan koulujen valmiuksia kehittyä;
 - b) varmistaa hyviä toimintatapoja koskevien esimerkkien ja uusien itsearviointivälineiden tehokas levitys.
- 4) Tukevat koulujen valmiuksia oppia toinen toisiltaan kansallisella ja Euroopan tasolla tarkoituksena
- a) kartoittaa ja levittää hyviä toimintatapoja sekä tehokkaita välineitä kuten indikaattoreita ja vertailuarvoja kouluopetuksen laadun arvioinnin alalla;
 - b) muodostaa koulujen välisiä verkostoja kaikilla tarkoituksenmukaisilla tasoilla tukemaan toinen toistaan ja vauhdittamaan ulkopuolelta arviointiprosessia.
- 5) Edistävät kaikkien kouluopetuksen laadunarviointiin osallistuvien viranomaisten välistä yhteistyötä ja niiden eurooppalaista verkottumista.
- Yhteistyö voisi koskea joitakin seuraavista aloista:
- a) tietojen ja kokemusten vaihto erityisesti menetelmien kehittämisen ja hyviä toimintatapoja koskevien esimerkkien osalta, erityisesti käyttäen nykyaikaista tieto- ja viestintätekniikkaa ja tarvittaessa järjestämällä Euroopan tason konferensseja, seminaareja ja työpaikkoja;
 - b) tietojen keruu ja sellaisten välineiden kehittäminen, kuten indikaattorit ja vertailuarvot, jotka ovat erityisen merkityksellisiä laadun arvioinnille kouluissa;

- c) kouluopetuksen arvioinnin tulosten julkaiseminen kunkin jäsenvaltion ja sen oppilaitosten asiaa koskevien politiikkojen mukaisesti ja tulosten antaminen jäsenvaltioiden viranomaisten käyttöön;
- d) asiantuntijoiden välisten yhteyksien parantaminen alan eurooppalaisen asiantuntemuksen kehittämiseksi;
- e) koulujen laadunarvioinnin kehittämistä koskevien kansainvälisten tutkimusten tulosten hyödyntäminen.

II PYYTÄVÄT KOMISSIOTA

- 1) Edistämään tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja nykyisten yhteisön ohjelmien perusteella I jakson 4 ja 5 kohdan mukaista yhteistyötä ottaen myös mukaan asiaan liittyvät järjestöt ja yhdistykset, joilla on tarvittava kokemus tältä alalta.

Samalla komission olisi varmistettava, että Sokrates-ohjelman 6 luvun 1 toimintamuodossa tarkoitettun Eurydice-tietoverkon asiantuntemusta käytetään täysimääräisesti hyväksi.

- 2) Perustamaan olemassa olevien yhteisön ohjelmien pohjalta tietokannan koulujen laadun arviointia koskevien tehokkaiden välineiden levittämiseksi. Tässä tietokannassa olisi myös oltava esimerkkejä hyvistä toimintatavoista, sen olisi oltava käytettävissä Internetin kautta, ja sen interaktiivinen käyttö olisi varmistettava.
- 3) Hyödyntämään nykyisten yhteisön ohjelmien voimavaroja, ottamaan jo saadut kokemukset huomioon näissä ohjelmissa ja kehittämään nykyisiä verkostoja.
- 4) Laatimaan ensi alkuun selvityksen eri jäsenvaltioissa jo käytössä olevista perusopetuksen ja toisen asteen opetuksen laadunarvioinnin välineistä ja strategioista. Kun selvitys on laadittu, komissio huolehtii jäsenvaltioiden kanssa asianmukaisesta seurannasta. Euroopan parlamentti, neuvosto, talous- ja sosiaalikomitea sekä alueiden komitea olisi pidettävä säännöllisesti täysin ajan tasalla edellä mainitun seurannan osalta.
- 5) Esittämään joka kolmas vuosi jäsenvaltioilta saadun aineiston perusteella yksityiskohtaisen kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle tämän suosituksen täytäntöönpanosta.
- 6) Tekemään näiden kertomusten perusteella päätelmiä ja ehdotuksia.

Tehty Brysselissä 12 päivänä helmikuuta 2001.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

N. FONTAINE

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

T. ÖSTROS